

Криштальова І.В.

*студентка 4-го курсу факультету права, гуманітарних і соціальних наук
Кременчуцький національний університет імені
Михайла Остроградського*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ АДВОКАТОМ ПРАВА НА АДВОКАТСЬКИЙ ЗАПИТ

1. у сучасних умовах якісно новим чином вирішується проблема розвитку і використання людських можливостей, оскільки пред'являються вищі вимоги до самостійності, ініціативи, запозятливості людини. це і пояснює підвищення інтересу до проблеми самореалізації фахівців різних областей, але досі проблема самореалізації і, зокрема, проблема професійної самореалізації адвокатів є відкритою для досліджень. усім адвокатам у своїй професійній діяльності доводиться зустрічатися з проблемою отримання необхідної інформації, яка надає можливість належно представляти інтереси клієнта. саме за допомогою запиту адвокат отримує фактичні дані, які часто слугують доказом значущих для справи обставин. крім того, право на запит є однією із гарантій реалізації функцій адвокатської діяльності.

2. теоретичні та практичні проблеми реалізації права адвоката на запит в Україні знаходять своє відображення у наукових роботах провідних правознавців Я.Зейкана, В.Авер'янова, В.Кісіля, А.М. Чебаненка та широко обговорюються в середовищі юристів-практиків.

3. відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокат має право на здійснення адвокатського запиту з метою отримання необхідної інформації чи відомостей. На відміну від попереднього Закону «Про адвокатуру» цей Закон чітко встановлює строки для надання відповіді на адвокатський запит, який складає 5 днів, у окремих випадках може бути подовжений до 20 днів (якщо адвокатський запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних). другою позитивною зміною є встановлення обов'язкової відповіді на адвокатський запит державних органів, органів місцевого самоврядування, установ та організацій незалежно від форми власності і підпорядкування. третя зміна це встановлення відповідальності за відмовувуданні інформації на

адвокатський запит, запит кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності.

4. Заборона вимагати від адвоката подання разом з адвокатським запитом інших документів. При цьому, в останньому абзаці ст. 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» явно проглядається натяк на вимагання таких документів, якщо адвокат хоче все ж таки від них отримати запитувану інформацію. Отже, маємо дві суперечливі норми, тобто хочеш отримати інформацію, розкривай адвокатську таємницю, адже додавши ордер до запиту, адвокат тим самим розкриває інформацію про особу свого довірителя.

5. ухилення від надання відповіді на адвокатський запит. в Законі про адвокатський запит міститься згадка про «інформацію з обмеженим доступом» і у зв'язку з цим установлені обмеження в її отриманні. Безумовно, це створюватиме додаткові проблеми для адвоката. Згідно із законом «Про доступ до публічної інформації» інформація з обмеженим доступом поділяється на конфіденційну, таємну та службову. оскільки законодавство включає до інформації з обмеженим доступом доволі широкий перелік видів інформації, адвокати дуже часто можуть відмовляти в наданні певних відомостей. це, у свою чергу, створюватиме перешкоди в отриманні доказів, необхідних для захисту клієнта.

6. Гарантією отримати відповідь на адвокатський запит є відшкодування адвокатом фактичних витрат за друк та копіювання документів обсягом більше ніж 10 сторінок . це виглядає раціонально з точки зору стабільного недофінансування державних установ та органів місцевого самоврядування. у практиці державні установи часто посиляються на відсутність паперу та витратних матеріалів для друку через відсутність коштів. але не розроблено механізм оплати цих коштів (куди, кому і яким чином повинен сплачувати кошти адвокат).

7. На практиці адвокати все частіше отримують необхідні матеріали за допомогою інформаційного запиту, відповідно до Закону України «Про звернення громадян», від імені клієнтів.

8. кожен адвокат сам налагоджує способи набуття інформації та документів, необхідних для захисту прав клієнта у суді. кожен має свою стратегію та усталену практику використання інструменту запиту й не всім вдається реалізувати право на запит

однаково ефективно. ефективність запиту в кожному конкретному випадку може залежати від обґрунтованості, детальності й точності запиту; відзначення відповідальності за надання відповіді на запит в контексті здійснення правомірної діяльності захисника чи представника особи по наданню правової допомоги; і, що важливо, репутації адвоката – чим соліднішим є адвокат (чи адвокатське об'єднання), тим більше шансів отримати якісну відповідь на адвокатський запит.

9. Потрібно розробити дієвий механізм отримання відповіді на адвокатський запит, прийнявши імперативні норми та зробити відповідальність за ненадання відповіді більш «жорсткішою». також слід окреслити чіткий перелік інформації, яку має право отримувати адвокат і у яких випадках. самим адвокатам слід користуватися правовими методами впливу на суб'єктів надання відповіді на адвокатський запит.